

YABANCI PARA NET GENEL POZİSYON/ÖZKAYNAK STANDART ORANININ BANKALARCA KONSOLİDE VE KONSOLİDE OLMAYAN BAZDA HESAPLANMASI VE UYGULANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı, bankaların döviz varlık ve yükümlülükleri arasındaki ilgi ve dengelerin kurulmasını ve özkaynakları ile uyumlu bir seviyede döviz pozisyonunu tutmalarını temin etmek üzere, uygulayacakları yabancı para net genel pozisyon/özkaynak standart oranına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 43, 47 ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

- a) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,
- b) Döviz varlıkları: Bankaların, yurt dışı şubelerine ilişkin hesapları da dahil olmak üzere, tüm yabancı para aktif hesaplarını, dövizde endeksli varlıklarını, vadeli döviz alım taahhütlerini,
- c) Döviz yükümlülükleri: Bankaların, yurt dışı şubelerine ilişkin hesapları da dahil olmak üzere, tüm yabancı para pasif hesaplarını, dövizde endeksli yükümlülüklerini, vadeli döviz satım taahhütlerini,
- ç) Dövizde endeksli varlık ve yükümlülükler: Üzerlerinde, ilgili sözleşmelerde veya mevzuatta dövizde endeksli bir araç olduğu açıkça tanımlanan ve değerleri döviz kurlarındaki değişimlerden doğrudan etkilenen varlık ve yükümlülükleri,
- d) Konsolide döviz varlıkları: Ana ortaklık niteliğine sahip bankaların konsolide finansal tablo hazırlama esaslarına göre finansal kurumlar topluluğuna dahil ortaklıklarının hesapları ile konsolide edilen tüm yabancı para aktif hesaplarını, dövizde endeksli varlıklarını, vadeli döviz alım taahhütlerini,
- e) Konsolide döviz yükümlülükleri: Ana ortaklık niteliğine sahip bankaların, konsolide finansal tablo hazırlama esaslarına göre finansal kurumlar topluluğuna dahil ortaklıklarının hesapları ile konsolide edilen tüm yabancı para pasif hesaplarını, dövizde endeksli yükümlülüklerini, vadeli döviz satım taahhütlerini,
- f) Konsolide özkaynak: Bankaların Özkaynakları Hakkında Yönetmeliğe göre hesaplanan konsolide özkaynağı,
- g) Konsolide yabancı para net genel pozisyon: Konsolide döviz varlıkları toplamı ile konsolide döviz yükümlülükleri toplamının Yeni Türk Lirası karşılıkları arasındaki farkı,
- ğ) Konsolide yabancı para net genel pozisyon/konsolide özkaynak standart oranı: Konsolide yabancı para net genel pozisyon tutarının, konsolide özkaynağa bölünmesi suretiyle hesaplanacak oranı,
- h) Kanun: 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,
- ı) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
- i) Özkaynak: Bankaların Özkaynakları Hakkında Yönetmeliğe göre hesaplanan özkaynağı,
- j) Vadeli döviz alım taahhütleri: Hesaplarda gayrinakdi bir taahhüt olarak yer alan ve takas işlemi ileri bir tarihte gerçekleşecek olan, vadeli döviz alım, swap para alım, futures para alım, alıcı (lehdar) taraf para alım opsiyonları, satıcı (keşideci) taraf para satım opsiyonları ve benzeri para alım işlemleri ile iki güne kadar valörlü döviz alım işlemlerini,
- k) Vadeli döviz satım taahhütleri: Hesaplarda gayrinakdi bir taahhüt olarak yer alan ve takas işlemi ileri bir tarihte gerçekleşecek olan, vadeli döviz satım, swap para satım, futures para satım, satıcı (keşideci) taraf para alım opsiyonları, alıcı (lehdar) taraf para satım opsiyonları ve benzeri para satım işlemleri ile iki güne kadar valörlü döviz satım işlemlerini,
- l) Yabancı para net genel pozisyon: Döviz varlıkları toplamı ile döviz yükümlülükleri toplamının Yeni Türk Lirası karşılıkları arasındaki farkı,
- m) Yabancı para net genel pozisyon/özkaynak standart oranı: Yabancı para net genel pozisyon tutarının, özkaynağa bölünmesi suretiyle hesaplanacak oranı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Konsolide Olmayan ve Konsolide Yabancı Para Net Genel Pozisyon/Özkaynak Standart Oranları, Hesaplanması, Bildirimi ve Aşımalar

Konsolide olmayan oransal sınırlar, hesaplama şekli ve bildirim

MADDE 4 –(1) Yabancı para net genel pozisyon/özkaynak standart oranı, mevduat ve kalkınma ve yatırım bankalarının, ek-1’de yer alan bildirim cetveline uygun olarak, katılım bankalarının ek-3’de yer alan bildirim cetveline uygun olarak her iş günü itibarıyla hesaplanır. Bildirim cetvelinde yer alan tutarların Yeni Türk Lirası karşılıklarının hesaplanmasında, hesaplama tarihi itibarıyla, Türkiye Muhasebe Standartları ile Kanun uyarınca yürürlüğe girmiş düzenlemelerde belirtilen değerlendirme esasları uygulanır. İş günleri üzerinden hesaplanan yabancı para net genel pozisyon/özkaynak standart oranının mutlak değerlerinin haftalık basit aritmetik ortalaması yüzde yirmiyi aşamaz.

(2) **(Değişik:RG-21/3/2014-28948)** İş günleri üzerinden hesaplanan standart oranları içerecek şekilde haftalık olarak düzenlenen cetvel Kurulca belirlenecek sürelerde Kuruma gönderilir.

(3) Yabancı para net genel pozisyon/özkaynak standart oranının hesaplanmasında, Bankaların Özkaynakları Hakkında Yönetmeliğe göre hesaplanan son dönem özkaynak tutarı dikkate alınır.

Konsolide finansal tablolar esas alınarak hesaplanan yabancı para net genel pozisyon/özkaynak standart oranı

MADDE 5 –(1) Kanun uyarınca yürürlüğe konulan düzenlemelere göre ana ortaklık niteliğine sahip olan ve konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü bulunan mevduat ve kalkınma ve yatırım bankalarının, yabancı para net genel pozisyon/özkaynak standart oranı bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, ek-2’de yer alan bildirim cetveline uygun olarak, katılım bankalarının ek-4’te yer alan bildirim cetveline uygun olarak konsolide özkaynak hesaplama dönemleri itibarıyla, konsolide olarak da hesaplanır. Bildirim cetvelinde yer alan tutarların Yeni Türk Lirası karşılıklarının hesaplanmasında, hesaplama tarihi itibarıyla, 4 üncü maddede belirtilen değerlendirme esasları uygulanır. Konsolide finansal tablolar esas alınarak hesaplanan yabancı para net genel pozisyon/özkaynak standart oranının mutlak değeri yüzde yirmiyi aşamaz.

(2) Konsolide yabancı para net genel pozisyon/konsolide özkaynak standart oranı hesaplayacak mevduat ve kalkınma ve yatırım bankalarının, finansal kurumlar topluluğu içinde yer alan konsolidasyona tabi ortaklıklarının tüm yabancı para aktif hesaplarını, dövizde endeksli varlıklarını, vadeli döviz alım taahhütlerini, tüm yabancı para pasif hesaplarını, dövizde endeksli yükümlülüklerini, vadeli döviz satım taahhütlerini ek-2’de, katılım bankalarının ise ek-4’te yer alan hesaplar altında konsolide etmeleri gereklidir.

(3) **(Değişik:RG-21/3/2014-28948)** Ana ortaklık niteliğine sahip bankaların ara dönemler itibarıyla hazırlanan bildirim cetvelleri ile yıl sonu itibarıyla hazırlanan bildirim cetveli Kurulca belirlenecek sürelerde Kuruma gönderilir.

Oransal sınırlara uyumsuzluk

MADDE 6 –(1) Yabancı para net genel pozisyon/özkaynak standart oranındaki aşım tutarının tespitinde esas alınacak haftalık oran, iş günleri üzerinden hesaplanan günlük oranların mutlak değerlerinin basit aritmetik ortalamasıdır.

(2) Yabancı para net genel pozisyon/özkaynak standart oranının azami sınırının aşılması halinde, bankalar aşımın nedenlerini, bildirim cetvelinin Kuruma gönderilme süresi içinde bildirmek zorundadır. Haftalık oranlarda oluşabilecek aşım tutarının takip eden iki hafta içinde giderilmesi zorunludur. Bir takvim yılı içerisinde haftalık oranlarda, giderilen aşımın dahil altı defadan fazla aşım gerçekleştirilemez.

(3) Konsolide yabancı para net genel pozisyon/konsolide özkaynak standart oranının azami sınırının aşılması halinde, bankalar aşımın nedenlerini, bildirim cetvelinin Kuruma gönderilme süresi içinde bildirmek zorundadır. Konsolide yabancı para net genel pozisyon/konsolide özkaynak standart oranındaki aşım tutarı hesaplama dönemi itibarıyla dikkate alınır.

(4) Konsolide yabancı para net genel pozisyon/konsolide özkaynak standart oranında oluşabilecek aşım tutarı, bir sonraki hesaplama dönemine kadar giderilir ve bu süre içinde aşım giderilmiş olsa dahi, bir takvim yılı içerisinde bir defadan fazla aşım gerçekleştirilemez.

(5) Özkaynaklarda meydana gelebilecek düşüşler nedeniyle standart oranlarda aşım oluşması ve şartların gerektirmesi hâlinde, bu aşımın Kurumca belirlenecek bir süre içinde giderilir.

(6) Yapılacak incelemelerde, bu Yönetmelikle düzenlenen standart oranların tutturulmasına yönelik fiktif işlem yapıldığının tespit edilmesi halinde, bu işlemlere karşılık gelen tutarlar geriye yönelik olarak varlık ve yükümlülüklerden düşülmek suretiyle ilgili döneme ilişkin standart oranlar yeniden hesaplanır. İşlemin fiktif olup olmadığı, işlemin ekonomik mantığı ve işleme taraf olan müşteri göz önünde bulundurularak belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 7 – (1) 19/2/2006 tarihli ve 26085 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yabancı Para Net Genel Pozisyon/Özkaynak Standart Oranının Bankalarca Konsolide ve Konsolide Olmayan Bazda Hesaplanması ve Uygulanması Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayı
1/11/2006	26333
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
Tarihi	Sayı
1. 21/3/2014	28948
2.	
3.	